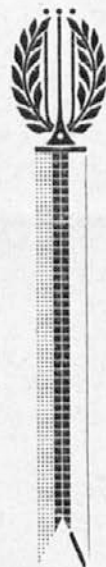
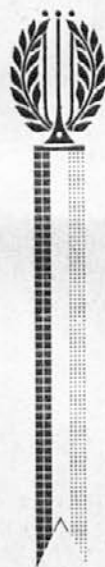

GLASILO ZVEZE FANTOVSKIH ODSEKOV V LJUBLJANI. — IZHAJA VSAK DRUGI ČETRTEK. —
NAROČNINA: LETNO DIN 20, POD SKUPNIM OVITKOM DIN 18. — ROKOPISI SE POŠILJAJO
NA NASLOV: UREDNIŠTVO »KRESA«, LJUBLJANA, KRŽIČEVA 6. — UPRAVA: »KRES«, RA-
KOVNIK, LJUBLJANA 8. ČEKOVNI RAČUN ŠT. 17.871.

LETO XI. LJUBLJANA, ČETRTEK 28. NOVEMBRA 1940. ŠTEV. 24.

Praznik našega zedinjenja

I. Mohorov:

Jugoslavija

Iz vekov trpljenja, iz robskih molčanj,
iz majčinih pesmi, iz pesniških sanj
se v srca je naša, se v duše prelila
beseda — mesija, je v temi svetila,
iz pesmi in krvi in solze gorela
in umreti ni mogla in biti ni smela...

Svobodna med polji je tekla vodica,
svobodna nad polje se pela je ptica,

Le njega, ki svoje je polje oral,
pritiskal je jarem, ponižal do tal!

A v dušah je vera, je nada živela
in smela ni biti in umreti ni smela,
kot zarja iz senčne polnoči v poldan...
in cvela je, rastla je v željo-orkan,
»O lepa, o sladka svoboda!«

*Iz grobov budijo se njeni glasniki,
bodre nas k molitvi, zahvali veliki:
»Svoboda živi, iz potokov krvi
odplačali ste sužnje dni!*

*Za solze mater in bedo domov
rebo je dalo blagoslov!
Vzdramite se, mlačni, odprite oči:
Še Bog je pravičen in še živi!»*

Državni praznik zedinjenja

Bil je med nami mož kot zrno
klen in zdrav,
ta, kakor knjige mi, ljudi je brati
zadal;
zdaj bral je v sebi: V nas zapisano
je Luč!
In rekel je: i nam je dan v bo-
dočnost ključ!

Oton Župančič

Zopet je prišel praznik zedinjenja treh jugoslovanskih narodov, Slovencev, Hrvatov in Srbov v skupno državo Jugoslavijo.

Letos ga praznuje naša slovenska fantovska organizacija pod posebno velikim vtisom, v misli, ki ji je posvečeno vse naše delo v letu, ki je na pragu. V misli na vrhovnega državnega poglavarja kralja Petra II., ki bo postal v tem letu polnoleten in prevzel breme državnega vodstva na svoje rame. Vse naše delo je namenjeno proslavi tega največjega dogodka za našo veliko in svobodno državo Jugoslavijo.

In prav ob prazniku zedinjenja smo začeli z velikim obsegom naših prireditev, z mladinsko akademijo v Unionu v Ljubljani, po deželi pa z obveznimi akademijami v proslavo praznika zedinjenja.

»Zemlja domača ni prazna beseda«, je napisal naš veliki pisatelj Ivan Tavčar. Resnično, za nas slovenske katoličane ni to prazna beseda, ki bi jo imeli samo na ustih, samo v zunanosti, nam je zemlja domača, nam je domovina nekaj svetega, od Boga dana, zato nekaj, kar bomo zmerom ljubili, zmerom spoštovali, za kar se bomo, če bo treba in kadar bo treba, tudi žrtvovali!

To slovesno zaobljubo domovini smo prav letos v Kresu in tudi sicer že večkrat podali. Danes, na sam praznik zedinjenja, jo ponavljamo, ponavljamo s čistim srcem in globoko iskreno mislijo:

Sveta nam je zemlja slovenska in jugoslovanska. s težkimi žrtvami je bila pridobljena, zato jo bomo tudi varovali in izpolnili zadnjo željo velikega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, in to zlasti na ta način, da bomo vsesok stali zvesto ob strani njegovemu sinu, vladarju Jugoslavije, kralju Petru II.

Bog živi našega kralja in ves kraljevski dom!
Živela svobodna troedina kraljevina Jugoslavija!

F. J.

Naša velika dolžnost

Konec leta se hitro bliža. Novo pot bomo v kratkem nastopili, pa na novi poti potrebujemo danes ta dan bolj kot kdaj koli poprej dobrega spremljevalca in svetovalca. In kdo bi bil to?

Že sami ste ga uganili: to je dober list, dober časopis, dobra knjiga! Povej mi, dragi brat, kaj bereš, pa ti povem, kakšen si! Če bereš slabe knjige, knjige, ki so proti veri, cerkvi, morali, če bereš knjige, ki so blizu brezverskim svetovnim nazorom, knjige komunistične in tiste iz modernega poganstva, si prav tak kakor knjige same! Ali pa se te za sedaj

še le njihov strup prijema in ne bo več dolgo, ko¹
te bo povsem okužil!

Zato berimo vsi le dobre knjige, lepe knjige, verske, nabožne in tiste liste in knjige, ki zmerom in povsod zahtevajo zmago katolištva, ki z nami vred kličejo: Povsod Boga! Take knjige in liste med Slovenci vsi poznate, zato jih berite, zato zanje tudi agitirajte, da jih naroče in bero tudi vsi vaši domači, vsi vaši znanci, vsi vaši prijatelji!

Slovenski katoliški fant ima še posebno nalogo, da širi in podpira v prvi vrsti tisk — svoje fantov.

ske organizacije: Kres, Vaditelj, vse knjige, ki jih je že in jih bo še izdala Zveza fantovskih odsekov.

V prvi vrsti, bratje, sedajle ob koncu leta in v začetku prihodnjega: na delo za naš fantovski list — na delo za Kres! Lepo se je Kres razvil v zadnjem letu, še lepše bi se moral! Kres bi v resnici moral imeti sleherni slovenski katoliški fant! Pa ga še naši člani nimajo vsi! Sklenite, bratje, »v letu 1941. bomo prav vsi postali naročniki Kresa! Nobene izjeme ne bomo poznali!« Glejte, velika je naša armada in to veliko fantovsko armado mora spremljati prav tako mogočno razširjeno glasilo — naš fantovski Kres!

Koliko lepega je napisal letos, vsakih štirinajst dni je prihajal k tebi, dragi brat, na obisk! Spremljal te je po vseh potih: po verskih, načelnih, moralnih, etičnih, državnih, narodnih, stanovskih, telovadnih, športnih! Kako bi mogel opustiti takega prijatelja?

Ne samo, da bi ga kdo hotel opustiti, ravno nasprotno, vsak izmed vas bo pridobil še enega naročnika! To bodi vaš sklep! In tudi drži naj ta sklep! Kaj boste s tem dosegli!? Veliko: list bo še boljši, še lepši, še večji: tako

ga moramo razširiti, da bo mogel stalno izhajati na 12 straneh, ne samo na osmih — in — tednik naj postane! To je urednikova želja, vsi mu priskočite na pomoč! Z združenimi močmi bomo dosegli tudi to željo! — Bog živi! F.J.

Slovenci v Holandiji: Po slovesni službi božji v sprevodu k narodni proslavi.

Francè Prešeren

(Ob 140 letnici njegovega rojstva.)

3. decembra bomo praznovali 140 letnico, ko se je rodil največji Slovenec, naš največji genij, naš največji pesnik, kar jih je rodila slovenska mati. Mož je bil, ki je pel najlepše med nami, pel iz vsega srca, iz njegovih globin, pel svojo boleost, a tudi boleost vsega slovenskega naroda.

Eno samo knjigo pesmi nam je napisal, a z njo se moremo zmerom in povsod postaviti v svetovno književno zgodovino. Tako lepo je združil Prešeren v svoji pesmi ljubezen osebno in rodoljubno, da ga do sedaj še nihče ni v tem dosegel niti prekosil.

Prešeren je bil mož svobode — te najvišje dobrine vsakega kulturnega človeka in naroda. Zato je tako pomenljivo pel:

»Manj strašna noč je v črne zemlje krili,
kot so pod svitlim soncem sužnji dnovi!«

Zato je najbolj trpel zaradi tega, ker je videl svoj, tako ljubljeni slovenski narod, v »sužnosti globoki«, zato je tako verno oznanjal upanje v osvobodjenje.

»Vremena Kranjcam bodo se zjasnile,
jim milši zvezde kaker zde sijale...«

In zasijale so nam, prav ob njegovem rojstnem dnevu obhajamo praznik svobode, praznik narodnega osvobodjenja in zedinjenja z brati.

Kak idealist je bil Prešeren! Kako je sovražil materializem, tisto grobo pehanje za denarjem, za bogastvom, kako je sovražil laž, goljufijo, hinavščino! Ves je živel za resnico in lepoto in dobroto!

Kaj mu je pomenilo pravo prijateljstvo, čisto in brez zahrbtnosti, to utegnate spoznati iz pristranskega razmerja med njim in Čopom ter Smoletom!

O da bi bil naš veliki genij vsem Slovencem zmerom vzor ljubezni, nesebičnosti, idealizma, resničnosti, prijateljstva in rodoljublja!

F. J.

Bratje, prav zadnji čas je, da poravnate naročnino za list Kres in naročite koledarček ZFO!

Z nami Marija in Bog

(Za 8. december.)

Brezmadežna.

*»Moja duša poveljuje Gospoda.
In moj duh se raduje v Bogu, mojem Zveličarju!*

*Zakaj velike reči mi je storil On,
ki je mogočen in je njegovo ime sveto.»*
(Magnificat.)

Glej, Gospod, molil sem, da bi našel besed, s katerimi bi povečal Tvojo Mater, pa so umolknila moja usta in moj razum me je zapustil.

Padel sem na kolena in jecjal kakor bebec in moj govor je bil le brezmočni »A, a, a«, kakor tipanje otroka, ki išče sonca.

Tu sem, nebeška Gospa, neboljen in osamljen kot ptička, ki je padla iz gnezda! Sprejmi te moje uboge roke, ki iščejo luči v temi, blagoslovi te moje revne oči, ki tavajo po obrežjih vsemirja — pokaži jim Boga! O, usmili se mojega, od strasti umorjenega telesa, — Prečista! — oblij ga z oljem moči in zmage, svobode in pravega veselja...

Brezmadežna! Sveta Nevesta z Libanona, Ti slava Jeruzalema, Ti veselje Izraela, Ti čast našega ljudstva!

Poglej moje brate in sestre: svetilke drže v svojih rokah in njih lučke ugašajo!

Poglej naše matere: preplašene so njihove oči, trudna njihova ljubezen, njihovo naročje trepeti pred otroki!

Poglej naše očete: žuljave dlani se še komaj dvignejo k blagoslovu; njih telo je izmučeno, njih kri umira...!

Usmili se, Mati, svojega ljudstva! Moč veselja še spi v naših žilah, krik pradavnine je še skrit v naših sreih..., o, daj nam življenja! Blagoslovi nas z ljubeznijo, z mladostjo, s čistostjo... Daj nam piti iz keliha svoje lepote, Najlepša...!

Pokaži nam studenec Žive vode; napoji nas s sokovi modrosti...!

Glejte, otroci! Znamenja na nebu: »Žena, obdana s soncem, in pod njenimi nogami mesec in na njeni glavi venec iz dvanajstih zvezd...«

»Zdrava, Marija, milosti polna, Gospod je s Teboj!«

Bodita z nami Marija in Bog!

—on.

NOVEMBER — BREZALKOHOLNI MESEC

Za boj proti alkoholu nas navduševalno osrčuje bogonadarjena naša pesnica m. Elizabeta. V udarni pesmi »Do zmage« poje takole:

*Na boj! Na boj!
Sovražnik naš ostudni
je kruti alkohol.
Strupeno glavo dviga
in seje smrt in bridko bol.*

*Na boj! Na boj!
Družine nam razdira,
požiga in mori;
domove naše ruši,
v obup in grob peha ljudi.*

*Na boj! Na boj!
Solze sirot izžema,
nedolžnost v prah tepta;
s sovraštvom se obrača
od vere, Cerkve in Boga.*

*Na boj! Na boj!
Mladino pohujšuje
zločin njegovih rok;
po blaznicah in ječah
drhti njegovih žrtev jok.*

*Na boj! Na boj!
Pod treznosti zastavo
naj bo, kdor je junak!
Mi hočemo do zmage,
do zmage vsi, do zmage vsak!*

*Na boj! Na boj!
Sovražnik mora pasti!
Rešimo rodni krov,
vrnimo domovini
veselje, srečo, blagoslov!*

Naj ne bo nihče med vami, ki bi ne vstopil med idealne borce za plemenite treznostne ideale! Da, mi hočemo rešiti domovino, vrniti ji hočemo veselje, srečo, blagoslov...! Da, vsi in vsak: Na boj do zmage!

Izseljenec

(Črtica ob izseljenskem dnevu.)

Že tri tedne je ležala stara Lucija. Ozdraveti ni mogla, smrt pa še ni prišla ponjo. Zelo si jo je želela, reva zdelana, ki se je gnala vse življenje. Rada bi se ločila od tega sveta, rešila sebe trpljenja, domače skrbi. A bila je mati in ni mogla umreti.

V Westfaliji je živel njen sin Franček. Zaradi njega ni mogla zapreti trudnih oči. Dolge dneve in noči svoje onemoglosti je mati premolila za sina, izgubljenega. Prosila je Boga, naj ji odpusti, ker ga ni zadržala doma. A kako bi ga bila mogla?...

Stiska je bila pred leti. Z rajnkim Tonom sta komaj spravila toliko, da sta si kupila majhno domačijo. Stradala sta, vsako leto prodala opitano svinjo, da sta plačala dolg in davke. Dvajset let sta že vlekla, a nista si še mogla opomoči.

Pa je dejal Franček nekega dne: »Samo ubijam se! Ničesar še nimam! Na 'Preizersko' grem, Kovačev Dolfi mi bo dobil delo.«

Kaj sta mogla! »K praznim jaslim ne moreš privezati junca,« jo je Tone tolažil. Franček je odšel in se ni več vrnil. Redka so bila pisma, kmalu so izostala. V zadnjem je pisal: »Težko živim. Še cerkvi moram dajati davek. Včeraj sem se dal izbrisati iz vere. Saj mi tako nič ne koristi, sami stroški!«

Po tem pismu je molčal deset let. Deset let ni veroval v Boga, deset let ni hodil k maši, zapovedi božjih ni spolnjeval, moliti je pozabil.

Deset dolgih let je Lucija molila. Posestvece je že izročila hčeri, sama je prosila za sinovo spreobrnjenje in se pripravljala na smrt. Poleti in pozimi je vsak dan lezla uro daleč k cerkvi in tam preklečala vse dopoldne. Nihče ni preštel prošenj, ki jih je poslala v nebesa, nihče ni vedel za vse potoke solza. Govorili so: »Za Frančka moli. Le

kaj se toliko upira, saj ga ni nič prida, ker je odpadel od vere, pesjan brezverski!«

Vsako leto je romala Lucija na božja pota: na Tinsko, na Svete gore, k Sveti Trojici in k Sv. Roku, k Mariji Zagorski in vsako drugo leto na Brezje.

S tresočo roko, z nerodnimi, starinskimi črkami je pogosto pisala sinu pisma in ga vabila domov, nepretrgoma ga je skrbno klicala na pravo pot. Franček ni odgovoril nič več, preveč ga je spridila tujina, brezverstvo ga je zaslepilo.

Lucija je bila stanovitna.

Spomladi in jeseni je z bolnimi nogami prelezala vse gozdove okrog Sv. Miklavža in nabirala gobe, da je spravila za maše za sina.

»Pa verujete, da boste uslišani?« jo je včasih vprašal gospod župnik.

»Da, da, Bog mi bo pomagal! Marija mi je dala sanje, da ne bom prej umrla, preden se Franček vrne k pravi veri.«

»Trpite še, mati! Boste uslišani, ker veliko molite. Bog je velik in usmiljen!«

Zima je Lucijo prisilila, da je legla. Trpela je in molila. Trdno je verovala, da ne prosi zaman.

Domači so pisali Frančku: »Pridi že enkrat domov! Mati bi radi umrli, a tebe čakajo. Ne morejo oditi, preden te ne vidijo. Pridi, mati te čakajo!«

Starka je slabela od dne do dne. Domači so se že bali. A ni umrla.

»Ali je prišel Franček? Je kaj odpisal?« je vedno spraševala in upala...

Zimska noč je ležala nad pokrajino. Zvezde so trepetale okrog lune in sijale na belo zemljo. V ozračju je vel mir, vse je počivalo v Bogu. Stara Lucija pa ni spala; le bledlo se ji je.

Naši izseljenci: Slovenski mladinski zbor »Venček« v Heerlerheide.

Od Tisoca je slišala drdranje voza. Franček! Vsa bolna in izmučena se je dvignila v postelji, zlezla na tla, se oprijela stene in počasi prišla do okna ter ga odprla. Po cesti se je bližal voz, v njem je sedel moški in ji mahal z roko. Lucija se je sklonila skozi okno in z bolnim glasom zaklicala: »Franček, Franček, kje si bil! Pa si prišel! Franček! Sin! Franček!«

Tedaj pa je voz izginil, njej se je zameglilo, omahnila je in se zgrudila. Po sobi je votlo zaropotalo, kot bi smrt sama prišla na žrtev...

V jutru po tej noči je na Westfalskem pokleknil pred spovednico mož srednjih let in dolgo, dolgo klečal. Dve maši sta že bili minili, ko se je dvignil in s sklonjeno glavo pokleknil pred Marijin oltar.

Iz oči, rdečih od prečute noči, so mu vrele solze veselja. Ponoči, ko se je v dvomih premetaval po postelji, je slišal iz domovine davno pozabljeni glas svoje matere: »Franček, Franček!«

Zjutraj se mu je zdelo, da ga je mati sama zbudila in peljala pred spovednika, kot nekda pred mnogimi leti. Ves čas je stala ob njem in ga držala za roko, šele ko se je spovedal vseh grehov deset let, se je neslišno umaknila.

Sedaj ni in ni mogel vstati in oditi od Marijinega oltarja. O, po izgubljenih letih zopet najdena sreča mladih dni, izprošena čista vera, kdo bi se ne veselil! Ko se je vrnil v mračno stanovanje, je napisal materi pismo, da ga je njena molitev rešila celo v izseljeništvu...

Prelog Melhior.

Pomoč današnjemu človeku je vera v Marijo

Vse polno zla je na svetu: socialnega, duhovnega, gospodarskega, vse polno nadlog prihaja nad človeštvo: požari, potresi, vojska. Na vse mogoče načine išče zbegani moderni človek rešitve iz današnje stiske, vsi mogoči in nemogoči načrti se pojavljajo in vsak obeta človeku rešitev. A vse to

Slovenci v Holandiji: Pred cerkvijo v Hessenbergu.

iskanje ne bo imelo nikakega uspeha, če človek ne bo šel vase, če ne bo najprej pristopil k rešitvi duhovne stiske. Kaj mora človek najprej storiti za svojo rešitev? Veren mora postati! Naš veliki filozof in učitelj pravi v IV. zvezku svojih »Izbranih spisov« takole:

»Človeštvo mora najprej izpovedati zopet vero o izvirnem grehu. Izpovedati mora svojo onemoglost glede na najvišje cilje; samo po sebi je nezmožno povzpeti se do jasnega, trdnega, izvestnega spoznanja, ki bi tvorilo skupno svojino vseh; nezmožno je premagati moralno zlo in odvaliti od sebe veliko krivdo, ki pod njo ječi Adamov rod; nezmožno je izvojevati težke boje zoper strasti in trojno poželenje, ki zaslužnjuje tudi najsvobodnejše može; nezmožno je ustvariti na zemlji najvišji smoter, ki je človeštvu dan, kraljestvo ljubezni in pravice.

Zato mora človeštvo izpovedati tudi vero o odrešenju. Človeštvo si ne more samo pomagati, temveč potrebuje odrešenja. Že najboljši izmed po-

ganov so spoznali to in v njihovi duši se je vzbudilo hrepenenje po Odrešeniku!

Človeštvo mora zopet izpovedati tudi vero v Kristusa — Odrešenika. Zaman je ves trud, zaman vsi napor — tudi za narode ni drugega imena, v katerem bi bilo rešenje! A če izpove človeštvo zopet vero v Kristusa — Odrešenika, ne bo mu težko izpovedati tudi vero o milosti, o zakramentih, o Cerkvi, saj so to le organi, ki po njih prehaja v človeštvo odrešenje! Ne bo mu tudi težko izpovedati vero v delovanje Duha, saj je milost najvišje delovanje Duha!

Zoper naturalizem mora vstati vera v nadnaravno! In glejte čudo! Prav tedaj, sredi preteklega veka, ko se je zdelo, da bo naturalizem slavil vseoplošno zmago, prav tedaj se je pokazalo na nebu znamenje, ki strinja v sebi v prečudni harmoniji vero v nadnaravno! Dogma brezmadežnega spočetja je dogma zoper največjo herezijo naše dobe, zoper naturalizem! Kdor izpove dogmo o brezmadežnem spočetju, izpove vero o izvirnem grehu, o potrebi odrešenja, o Kristusu — Odrešeniku, o čudežnem delovanju božjega Duha. Le ena je bila spočeta brez greha, milosti polna, po skrivnostnem delovanju božjega Duha, odrešena v najvišji popolnosti od Kristusa — Orešenika. Le ena — Mati božja! A ona je vzor, ona je ideal, ki ga človeštvo sicer ne more doseči, a ki se mu mora neprestano bližati. Človeštvo ječi v izvirnem grehu, a po Kristusu — Odrešeniku in po močnem delovanju božjega Duha se lahko osvobodi greha in lahko premaga bolj in bolj tudi tisto onemoglost, tisto brezupno slabost, ki je nujna posledica usodnega prvega greha!

Iz dogme o brezmadežnem spočetju mora zajemati človeštvo to, kar mu je najbolj potrebno, ponižnost. Naturalizem je izrastel iz neizmerne ošabnosti človeškega duha, ki meni, da more vse, vse premeriti, vse doseči, da ne potrebuje nikogar in ničesar. Ta napuh je zadelo kruto maščevanje. Človeštvo, ustvarjeno za najvišje, se plazi po zemlji in išče v mrtvi materiji nasičenja in utehe. A zajemati more človeštvo iz te dogme tudi veliko upanje. In česa je zopet v dobi mračnega pesimizma

in brezupnega skepticizma človeštvo bolj potrebno kakor upanja? Upanja v odrešenje? Upanja v Kristusa — Odrešenika? In zajemati more končno človeštvo iz dogme brezmadežnega spočetja veliko moč. Dogme niso prazni simboli, dogme so življenje in moč. Tudi dogma brezmadežnega spočetja je življenje in moč! Mati božja, brez madeža spočeta, je dana človeštvu ne le za ideal, za vzor, dana mu je kot mati, mati upanja, mati usmiljenja, kot močna Devica, ki je strla kači glavo in ki stopa pred človeštvom kot zmagovalka satanizma in kot oznanjevalka miru, sreče in blaženstva. (Iz Ušeničnika.)

Samo hudoben duh in zlobna duša imajo v sebi vedne misli o napakah in grdih delih bližnjega (Bolingbroke)

Na pašniku (Iz »Orača«).

TELESNE NEZGODE IN PRVA POMOČ

2. Kila je nezgoda, ki pogosto zadene težje telesne delavce, kakor orače, kopače, zidarje, tesarje, nosače in druge težake, pa tudi telovadce in športnike. — Kila je precej razširjena nadloga. Pri nekem zdravniškem pregledu starejših vpoklicanih vojaških obveznikov sem mogel ugotoviti na svoje veliko začudenje, da je imel približno vsak deseti vojak lažjo ali težjo kilo. Bili so večinoma kmetje in obrtniki. V večini primerov je bila kilo zastarela in zanemarljiva.

Pri napornem telesnem delu, zlasti pri dviganju in nošnji težkih bremen, dalje pri skokih, padcih, težkih orodnih vajah se zaradi močnega pritiska lahko pretrga spodnja trebušna stena; del črevesja stopi skozi razpoko pod kožo v dimljú ali v semensko mošnjo (modo). — Na nezgodo te opozarja ostra, rezka bolečina, ki ima v hujših primerih za posledico popolno nemoč ali celo izgubo zavesti. Ker izstopi del črevesja, dimlje močno nabrekne, semenska mošnja se občutno razširi.

Ponesrečenec naj leže na hrbet, po možnosti tako, da je zgornji del telesa nižje, nego spodnji. Pritegne naj nogi k sebi tako, da sklene roki pod kolenoma in pritiska s stegni na trebuh. Če tega ne more sam, naj mu kdo pomaga. Tudi z rahlim, previdnim pritiskanjem rok ob dimljú proti popku se more doseči, da zleze črevo nazaj v trebušno votlino. — Proti otekanju in bolečinam je polagati na prizadeto mesto mrzle obkladke. — Pri mladi kili je zelo važno, da se skuša črevo čimprej spraviti nazaj v trebušno votlino, kajti sicer se lahko črevo preščipne: razpoka v trebušni steni se začne sama po sebi počasi zapirati in stisne ali celo preščipne črevo, ki v njem zastajata prebava in krvni obtok, kar povzroča vnetje in hitro smrt. V hujših primerih kile je zato vselej potrebna zdravniška pomoč. — Proti nevarnostim kile in za njeno zdravljenje se nosi podtrebušni pas. Zastarela kilo se more odpraviti samo z operacijo. — Če pri napornem dviganju in težkem delu stisneš obe nogi in napneš trebušne mišice, pogosto preprečiš kilo.

Neredka, a milejša je tako imenovana vodna kilo. Nad semenjakom je posebna žleza, ki ga pokriva kakor kapica. V njej se nabira vodena tekočina (sokrvica) in jo napihuje, ako se nanjo izvaja hujši pritisk. Zato dobe vodno kilo kolesarji, jahači in razni težaki. Združena je z bolečinami, poneha pa navadno sama od sebe, če poneha pritisk, ki jo povzroča, vendar je včasih prav trdovratna in se tudi rada ponavlja. S podvezo in primernimi mazili se da navadno odpraviti brez operacije.

3. Pretres živčevja prihaja od padcev z višin, od močnih udarcev po glavi, od sunkov v hrbet ali trebuh. Nevarni so posebno pretresi možganov, pa tudi pretresi hrbtenjače in drobovnega živčevja imajo hude posledice. Možganske pretrese morejo povzročiti tudi nagle duševne spremembe, ki se pojavljajo ob silnih, vso notranjost pretresujočih doživetjih (groza, strah, silna žalost in potrnost, razburjenje). — Vidni znaki živčnih preresov se kažejo v tem, da ponesrečenec hipoma prebledi, da izgubi zavest, da mu srce počasi in neredno bije, da dihanje zastaja

V klanec (Iz »Orača«).

ali celo preneha; večkrat se javlja tudi bruhanje in še drugi spremljajoči znaki.

Ponesrečenca je položiti na hrbet v vodoravno lego, mu odpreti obleko in ga osvoboditi vsega, kar ga stiska ali utesnjuje, zlasti okrog vratu in na prsih. Na glavo in prsi mu polagamo mrzle obkladke, ali pa ga močimo s hladno vodo. Dajamo mu piti močne kave, vročega čaja, alkoholnih pijač (vina, žganja, ruma), za vdihavanje pa mu stavljamo pod nos močno dišečih snovi (sveže nastrganega hrena, narezane čebule, etra, amonijaka), ki dražijo živčevje in ga vzbujajo k delovanju. Skrbeti je treba za mir in sveži zrak. Ko prihaja ponesre-

čenec k sebi, ga drgnemo (masiramo) po sencih, vratu, prsih, nogah in rokah, in sicer vedno v smeri proti srcu. Če ponesrečencu zastane dih, je treba seveda predvsem izvajati umetno dihanje. Zdravniška pomoč je v hujših primerih vedno potrebna.

Če je kdo padel tako nesrečno, da si je »zlomil vrat«, obleži na mestu mrtev. Pri tem si je namreč poškodoval podaljšani mozeg (zvezo med možgani in hrbtenjačo), ki je pretisnjen, zmečkan ali preščišnjen. Ker pa podaljšani mozeg vodi in uravnava delovanje srca in pljuč, preneha z njegovim poškodovanjem srčno bitje in dihanje, zaradi česar takoj nastopi smrt.

M. Wraber.

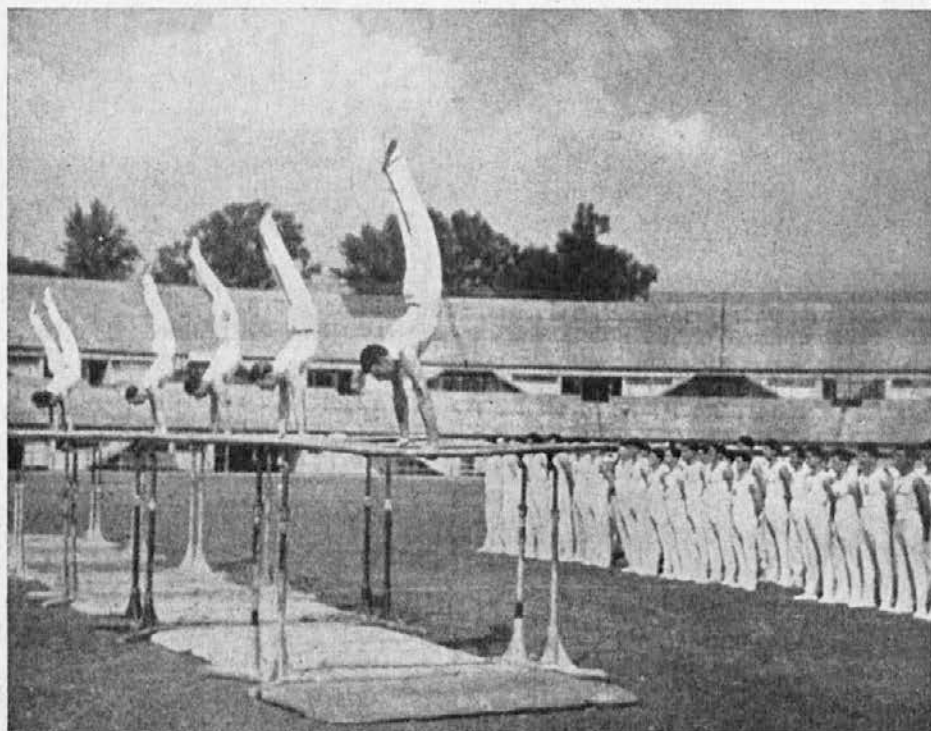
Fant moj, volja

Imaš jekleno voljo?

Če je nimaš, si jo moraš za vsako ceno pridobiti!

mož. Speljal je krasno cesto nad Simplonom, katero še danes občudujemo.

In ti?

Katoliška olimpijada na Dunaju: Švicarji izvajajo pri tekmah simultane vaje na 6 bradljah.

Tudi veleumi bi brez volje ničesar ne naredili:

Občudujemo slavnega Edisona, ki je dal svetu toliko iznajdb, kolikor let je bil star. Pa veš, da je ta slavni mož često po cele noči preždel v delavnici, da je mogel svetu pokazati svoje umotvore? Kolikokrat je trdo delal po dvajset ur na dan!

Dante je trideset let pilil in pilil svojo »Božansko komedijo«.

Feuclon je osemnajstkrat prenapel »Tele-maha«.

Ali slišiš Demostena, kako kriči na morski obali? Pod jezik si polaga kamenčke. Zakaj neki? Iz jecljača hoče postati govornik. In postal je!

Napoleon se je odločil, da zavzame Italijo. Pa so mu rekli njegovi generali: »Visočanstvo, Alpe so nam na poti!« »Vstran z Alpami!«, je odločil véliki

Kako često se izgovarjaš: »Nimam sreče!« Veš, da je to samo izgovor lenih ljudi? Sreča je le prazna beseda, ki nima pomena. Za krepko voljo ni merodajna niti sreča, niti nesreča, zanjo ima pomen samo »hočem«.

Študent pri knjigi toži: »Glava mi je težka, ne gre mi.« Če bi bil odkritosrčen, bi rekel: »Nimam volje za učenje.«

Drugi pravi: »Nimam talenta!«, Res, da jih morda nimaš pet, razpolagaš pa s tremi, ali vsaj z enim. K temu edinemu pridene svojo dobro voljo, pa ne boš ostal brez uspeha.

Nemški pesnik Schiller je dobro poznal veliko moč volje, ko je dejal: »Den Menschen macht sein Wille gross und klein...« »Človeka napravi volja ali velikega ali majhnega.«

Fant moj! Ne hodi z zaprtimi očmi mimo velikih vzornikov volje! Ne smeš pa pričakovati, da ti bo močna volja pripomogla do takojšnjih uspehov. Vendar ne popuščaj in ne kloni!

S trdno voljo se zazri v bodočnost! Skleni, da

boš premagal vse ovire, pa naj se ti postavijo nasproti v kakršni koli obliki. Morda boš žel uspehe že jutri, morda čez leto, čez deset. A vendar zmagal boš!

j.m.

Med nama

V gostilni

Večkrat sem že premišljeval, zakaj so naši fantje v gostilni tako surovi. Ali še nisi opazil tega? Že. Dobro, ali naj jim rečejo, naj v gostilne sploh ne zahajajo? Najbolje bi bilo. A tega ne bova nikoli dosegla. Gostilne so, tam se točijo pijače, ki jih doma ni, ljudje pa prihajajo, da jedo in pijejo. Tako je bilo, je in bo. Pa kaj? Ali se ne da prav nič pomagati? Seveda se da, pa še koliko!

Nezaupen si postal? Morebiti misliš, da bi jaz prepovedal v gostilni točiti vino ali žganje? Niti malo ne! Naj le točejo vino, le pojdemo v gostilno in si ga privoščimo, saj pravijo, da je to božja kapljica. S tem pa še ni rečeno, da bomo pili toliko časa, dokler ne začnemo vsi povračati, ali toliko časa, dokler bo kaj cvenka v žepu. To, vidiš, to moramo fantom zameriti, da gredo v gostilno, potem pa pri prvem kozarcu pamet zgube. Potem ni škoda denarja, ne časa, ne zdravja, ne dobrega imena, ne časti, nič, zdaj smo tu in pijmo! Potem pa kraval, pretep, sovraštvo, drugi dan pa prazen žep in težka glava, v srcu pa bridko spoznanje in prekasno kesanje. Čez teden na trdo delo, v nedeljo je pa vse

pozabljeno in začno spet znova... Ne veš, kako je dostojnemu človeku nerodno, če pride v gostilno, kjer sede pijani fantje? Prvi te nahruli, drugi te objema, tretji ti ponuja pijače itd., ti bi pa najraje zginil.

Koliko slovenskih gruntov je že pijača pognala na boben! Koliko slovenskih otrok je moralo praznih rok v svet, ker je oče vse zapil! Koliko solza so že pretočile matere, katerih sinovi so se preselili v gostilne! In vsak začne čisto slučajno, brez najmanjšega slabega namena. A čim ga demon-alkohol in stalna družčina dobiva v svoje kremplje, je njegov usoda zapečaten.

Našim fantom pač ne bomo prepovedali, da bi ne hodili v gostilne. Mnogo več bo, če jih toliko vzgojimo, da zanje ne bo nevarnosti, čeprav tu pa tam sedejo h kozarcu vina. In če je med nami slabič, ali ne bomo s skrbjo pazili nanj, hvaležen nam bo. Vsakega našega fanta pa, ki bi se napil ali vinjen razgrajal, naj prvič doleti strog opomin, pri ponovnem slučaju pa izključitev, kajti svoje časti ne bomo prodajali za kozarec vina! Pod čast bi nam bilo!

J. V.

Za fantovski sestanek

Odgovori na vprašanja v zadnji številki:

1. Največja nevarnost sedanje dobe je komunizem. To je tudi naslov knjige, ki jo je napisal dr. Ahčin, izdala pa ZFO in jo vsem toplo priporočamo.

2. Naši prvi in najstarejši knjižni spomeniki so nastali okrog leta 1000. po Kr. So obenem najstarejši slovanski knjižni spomeniki, pisani v latinici. Obenem so nam priča, da je naš slovenski jezik star že polnih tisoč let.

3. V naši organizaciji je sedaj brezalkoholni mesec. Ali si ga držal?

4. Dvignite svoje glave, kajti približuje se naše odrešenje, je zaklical naš narodni voditelj dr. Anton Korošec leta 1917. ob Krekovem grobu.

5. Najdražji knjigi na svetu sta sv. pismo v svoji prvi izdaji in Shakespeare, po rodu Anglež, največji svetovni dramatik.

Nova vprašanja:

1. Katera dela največjega svetovnega dramatika poznaš in katero je najznamenitejše med njimi?

2. Kdaj je začel izhajati »Kres«?

3. Kakšno obletnico iz Prešernovega življenja obhajamo te dni?

4. Katera dežela je zibelka športnih panog?

5. Trije piloti, katerih prvi je tehtal 70 kg, drugi osemdeset kilogramov, tretji devetdeset kilogramov, so se dvignili s svojimi aparati v enake višine. Vsem trem hkrati so se vneli aeroplani in vsi trije hkrati so se s padali spustili iz njih. Kdo je bil prvi na zemlji?

Miklavžev semenj.

KOLOVRAT

Dne 28. oktobra t. l. smo položili v grob našega vnetega in delavnega člana in načelnika FO Podniliška Janka.

Njegovega pogreba se je udeležilo članstvo v polnem številu. Bil pa je tudi član gasilske čete in ga je tudi ta na zadnji poti spremljala v krogih. Gasilska četa je preskrbela govor, katerega je govoril predsednik gosp. R. Zupančič. Tudi FO je imel dva govora, katera sta govorila predsednik odseka in g. organizist. Tudi mnogi drugi ljudje so prihitali na pogreb.

Sedaj smo pričeli zopet z rednimi sestanki, ki se jih pridno udeležujejo vsi člani. Ker nam je Bog odpoklical načelnika k sebi, imamo sedaj novega, ki je tudi zelo vnet za delo v odseku.

Bog živi!

POZDRAV S KOČEVskega

V zadnjem času smo nekajkrat poskusili zbuditi v naši javnosti nekoliko večje zanimanje za naše življenje, delo, boje, trpljenje. Res nam je velikokrat težko, teže kot vam v drugačnih razmerah. Pa ne obupujemo! Nasprotno, vedno več nas je! V mestu imamo razgiban odsek, lepo število članov, še več mladcev. Pred letom je zaživel odsek v Mozlju, pred nedavnim v Stari cerkvi, Mali gori in Kočevski reki. — Gre. Zadosti nas je in še nas bo..., pogum imamo, zavedamo se resnih nalog, za katere se čutimo poklicane, da jih rešujemo.

V zadnjem času smo dobili še osrednjo matico za naše odseke — okrožje v Kočevju, da bomo lahko pomagali z nasveti, predavanji, posredovanji, kjer in kadar bo zadrega. Le Doma, Doma si še tako srčno želimo. Pred letom so nas postavili na cesto še iz tiste barake, kjer smo prej gostovali in gospodarili.

Bratje po širni slovenski zemlji, se kdaj spomnite na to našo skrb in

bol? — Potem bi bilo naše delo vse drugače razgibano, veselo in sončno!

— Bog živi!

FO KAMNICA PRI MARIBORU

Čeravno pozno, vendarle še čutilmo dolžnost, da se še enkrat zahvalimo našemu bivšemu duh. vodji č. g. kaplanu Lasbaherju. Prav majhen je bil naš odsek ob Vašem prihodu. S šestimi člani smo imeli občni zbor. Pa Vi, č. g. kaplan, ste nam dajali novega poguma in nove volje. Vi ste nam pridobili letno telovadnico, ste vpeljali igranje odbojke, nabavili drog, iz svojega mnogokrat žrtvovali za odsekovne potrebe. Osnovali ste Dekliški krožek. Koliko ur spanja in dela ste žrtvovali za prosvetno društvo, za igre itd.! Pa koliko je bilo Vašega tihega dela! Koliko ste pomagali nam kot posameznikom! V vseh mladostnih bojih ste nam bili vedno pripravljeni pomagati bodisi z nasvetom ali dejanjem. Vedno in vsem je bila odprta Vaša soba, da se že skoraj ni vedelo, je to Vaša soba ali društvena. Zato pa Vas je tudi vzljubila vsa zavedna kamniška mladina. Zato se je pomnožilo in rastlo naše članstvo tako, da smo prišli z gosti na 50. Čeravno niso vsi zdržali, pa večina je ostala. Nekateri so se razšli za zaslužkom, ali pa jih je ujel kvarni vpliv mesta, ki je podeželski mladini posebno nevaren. Ko smo napravili načrt za novo poslovno leto, ko smo si tako široko nastavili brazde, da zaorjemo, so nam Vas vzeli. Niso pomagale naše prošnje, ne solze naše mladine, videli so, da ste drugod potrebni, nas so pa pustili, da delamo po Vaših naukih in nasvetih, da vzklije seme, ki ste ga vsejali, ter rodi stoteren sad.

Č. g. kaplan! Naj Vam Bog stotero povrne vse, kar ste za nas dobrega storili! Obljubljamo Vam, da se bomo ravnali in delali po Vaših nasvetih in smernicah. Na Vašem

novem mestu pa Vam želimo polno uspehov in božjega blagoslova.

Novemu č. g. kaplanu pa želimo, da bi se dobro počutil med nami ter z uspehom nadaljeval delo, ki ga je započel njegov predhodnik.

Bog živi!

FO Kamnica in vsa zavedna kamniška katoliška mladina.

Otroka se rujeta.

F. O. SODRAŽICA

Ni dolgo, kar se je naš odsek zgledil v našem ljubljenskem »Kresu«, ali dolžni se čutimo, da se poslovimo od našega nad vse agilnega člana Ivana Cvara. Imenovani član nas je zapustil dne 9. novembra in odšel v službo kralju in domovini, v našo vojsko. Na zadnjem sestanku smo mu za slovo še zadnjič stisnili roko, a v srcu nam je bilo hudo, kajti zavedali smo se, da bomo zgubili člana, ki mu je bilo veselje delati v odseku. V vojaški službi mu želimo, da bi se počutil dobro in se po službi vrnil nepokvarjen domov.

Za naš praznik, osmi december, pripravlja naš odsek pestro akademijo, da tudi na zunaj proslavimo praznik naše zaščitnice. Bog živi!

Tone Ilc, predsednik.

SMUČARJI, PRIPRAVITE SE!

Stoletja že smuča naš narod za potrebo, da more s smučmi zmagovati razdalje. Zadnje desetletje pa je smučarstvo prodrlo v vse kraje, med vse sloje in vse starostne dobe. Prav je, saj je v tem polno koristi in lepota za telo in duha.

Vsi, ki se bavijo s smučanjem, vedo, da ta lepi šport nudi vse

Odborniki FO na Kočevskem na I. okr. sestanku.

VSE ZA ŠOLO:

zvezke, ravnila, šestila, mape, barvice, tuše,
črnilo, itd.

kakor tudi vse za pisarno in razne knjige
dobite poceni v

MLADINSKI ZALOŽBI

Ljubljana, Stari trg 30

(nasproti Zalaznikove slaščičarne.)

VSE ZA SVOJ

zvoške, tavnila, žestila, mape, barvice, tuse

črnila, itd.

karor tudi vse za pisarno in domačo uporabo

dobite poceni v

MLADINSKI ZALOŽBI

Ljubljana, Stari trg 30

(vsega za pisarno in domačo uporabo)

IVAN NOVAK

Novela iz spomladi pred majniško deklaracijo. — Spisal Ivan Čampa.

polno uživanja prirode in življenja. Mnogi tega ne vedo, mnogim pa krati te užitke prehitra utrujenost. Zato poskrbimo, da bomo svoje telo postopoma pripravljali za smučanje! Kako? S telesnim delom že razgibljemo mišice. Tudi tek je zelo priporočljiv vaja, posebno še v prosti naravi, kjer lahko premagujemo med tekom prirodne zapreke. Med tekom namreč preskakujemo jarkove, grmičje, plezamo čez ograje in podobno... Tako dobro pripravljamo celo telo, da bo lažje zmagovalo pozimi s smučmi prostrane zasnežene poljane. Peš izleti ali izleti s kolesi so tudi pravno sredstvo za trening. Mnogo koristnega pa nam lahko nudijo telovadne — smučarske — vaje, ki pa morajo biti skrbno izbrane, da razgibajo, zaposle in utrjujejo vse telesne dele. Tako z različnimi pripomočki prisilimo mišice, srce, pljuča in sploh notranje organe na močnejše delovanje. Tako jih polagoma privajamo na povečano delo. To izvršimo, dokler ne zapade sneg. Ko pa je tega dovolj, pa se takoj polagoma privajamo na povečano delo. Tako z različnimi pripomočki prisilimo mišice, srce, pljuča in sploh notranje organe na močnejše delovanje. Tako jih polagoma privajamo na povečano delo. To vršimo, dokler ne zapade sneg. Ko pa je tega dovolj, pa le takoj ven v lepo božjo naravo!

Seveda bo skrben smučar tudi svojo opremo negoval tako pridno kot svoje telo. Jeseni bo ponovno pregledal smuči, palice, čevlje, stremena in obleko. Nadelomestil in popravil bo slabe in pokvarjene dele, spravil bo vse v red, da bo res pripravljen pričakovati snega. Slab mučar in nekrben lastnik pa bo seve šele takrat, ko bo že debela snežena odeja pregrnila svet, lezel v podstrešje in med pajčevinami iskal zaprašene smuči. Ne bodite taki nemarneži!

Zapomnimo si! Dobro pripravljeno telo in skrbno negovana in čuvana oprema sta pogoj vsej lepoti in uživanju, ki nam ga daje smučanje. S smučanjem samim pa skrbimo tudi za zdravje, spretnost in moč! To je potrebno vsa-

V naslednjih dneh je zašlo v mesto velikonočno razpoloženje. Še dobrih štirinajst dni je bilo sicer do praznikov, vendar je bilo čutiti v zraku in na cesti in povsod, kamor je človek zašel, neko slovesno razpoloženje, ki ga ni mogla skaliti niti kruta teža vojne vihre. Kakor bi padla z ljudi nekaka mora, ki jih je v zimskem času tiščala k tlom, se je zdela. Hodili so bolj vedrih obrazov in neka prazničnost je bila v njihovih dušah. Le malokdo je tedaj vedel, kaj se pripravlja po mestu, toda tisti, ki so vedeli, so bili dobre volje in té so se nalezli tudi ljudje, ki so bili sicer černi in potrti.

Tudi Novak je bil v tistih dneh vse bolj razpoložen kakor navadno. Že davno je bil pozabil — z Viktorijo in njeno babico vred — na Fričeve groznje. Včasih se mu je celo zahotelo, da bi se pogovarjal z dekletom, ki je vedno bolj hrepenelo po njem. V srcu se mu je bilo nabralo toliko lepote in hrepenenja, da ni mogel več nositi sam. Moral se je nekemu zaupati.

Od doma je prejel nekega dne pismo, ki ga je postavilo popolnoma v drugi svet. Mati mu je pisala s svojo težko roko. Pa je bilo pismo tako lepo! Pripovedovala mu je, da je tudi domov že prišla prva pomlad. Vsi da se veselijo velike noči, ko bodo po dolgem času morda vendar spet videli svojega ljubljene Ivana, ki ga še tako dolgo ni bilo domov. Mati je hranila več mesecev vsak groš, da mu je zdaj lahko toliko poslala čez običajno mesečno podporo, kolikor je potrebno za vožnjo. Ivan je imel solzne oči, ko je bral to pismo. Hud je bil sam nase, ker so ga druge stvari tako zaposlile, da bi bil skoraj pozabil na domače.

Nenadoma mu je dom zaživel pred očmi in v duši tako vabeče, da bi se bil najrajši še v tistem trenutku znašel poleg svojih dragih. V mislih je obšel vse domače pokrajine, hišo in vse, kar mu je bilo vedno tako pri srcu. Na vse zadnje ga ne bi nič oviralo, da res ne bi še tisti dan odšel proti domu.

Kolikokrat ga je že pekla vest zastran tega, ker materi prikriva resnico o sebi in pusti, da ubožica živi v varljivi veri in mu pošilja denar. Ali ni greh sprejemati denar, ki ga prav za prav nisi zaslužil? Ivanu je bilo, da bi materi vse odkrito povedal, ko bi prišel domov. Priznal bi ji, da ji je že nekaj mesecev lagal, češ da hodi v šolo in se pridno uči. Potem se mu je zdela, da bi bil miren. Toda takoj mu je zazijalo nasproti vprašanje, če ne bi bil morda večji greh zrušiti z odkritim priznanjem materi vso srečo, ki jo je ob tem še čutila in ji je bila morda tudi edina tolažba v črnih dneh. Dokler mati nič ne ve, je srečna, kakor hitro pa bi videla, kako silno tepe življenje tudi sina, bi se morda zrušila pod silno težo.

Ta razlog se mu je zdel dovolj važen, da je premagal hrepenenje, ki ga je mučilo. Sklenil je, da pojde domov šele tedaj, ko bodo res počitnice. Pisal bo prej materi, kdaj pride. In končno — tudi to se mu je zdela potrebno — ne sme pokazati pred Viktorijo in njeno babico, da ne hodi v šolo. Če bi to izvedeli, bi si mislili o njem bogve kaj. Prav gotovo bi ga ne mogli več imeti na stanovanju. To stanovanje pa je bilo Novaku tako potrebno kakor le kaj. Nikjer v mestu ne bi mogel najti bolj pripravnega in bolj skritega kotička, kakor je ta.

Njegovo delo ni bilo še končano. Hotel je, da nalogo, ki si jo je zastavil, izvede do kraja. Šele tedaj bo odnehal, ko bo videl, da se je Avstrija zrušila. Tedaj bodo maščevani vsi zločini. Zavedal se je, da je njegovo delo pri tem kaj skromno, toda več mu ni bilo dano storiti. Če bi bil še v šoli, bi se zbiral s tovariši po skrivnih društvih, ki so jih imeli, zdaj pa mu je preprečen vsak dostop tja, ne zaradi fantov samih, ki bi ga prav gotovo radi imeli v svoji družbi, temveč zastran oblasti, ki bi lahko prišla na sled in bi se ji prav gotovo zdela sumljivo, da študent, ki ni več študent in je bil izključen iz šole zaradi

tako težke obdolžitve, še zahaja v družbo svojih sošolcev, ki tudi niso zapisani bogve kako dobro.

Na svoje prijatelje iz šole je sploh večkrat mislil. Vendar pa mu ni bilo dano, da bi se kdaj s katerim izmed njih sešel. Mikalo ga je sicer večkrat, da bi obiskal tega ali onega, a se je premislil. Zdelo se mu je mnogo bolje, da sploh nihče zanj ne ve. Želel je ostati bolj ko bolj neopažen in skrit. Še Viktoriji, ki je često silila vanj s čudnimi vprašanji, ni zaupal preveč. Včasih ga je vprašala kaj tako nemogočega, da je Novak ostrmel in se prestrašil, če morda o njem ne ve več, kakor bi smela, a trezna pamet mu je dejala, da je to nemogoče. Vendar je kljub temu še bolj poostрил svojo pazljivost pri nočnih pohodih, kakor je tem svojim podvigom sam dejal v mislih. Vselej, preden je šel zvečer skozi železne križe v oknu na prosto, se je natančno prepričal, če ga kdo ne opazuje.

V tistih dneh pred velikonočnimi počitnicami se je odločil, da bo izvedel najdrznejše dejanje, ki si ga je bilo moči misliti. Na to se je temeljito pripravljaval. Več dni je hodil opazovat ob vsaki uri, kdaj bi bil najprapravnejši čas, da naredi, kar je mislil. Nazadnje je začel z veliko opreznostjo.

Neko jutro so dnevniki med drugim prinesli tudi novico, ki jo je med kopico dogodkov nemara le redko kdo zapazil. Poročali so namreč o tem, da je nekdo prejšnjo noč snel s poslopja umobolnice na Studencu tablo s cesarsko kraljevim grbom in napisom. Dnevniki so se začudeni spraševali, kaj neki bi utegnila neznanemu zlikovcu služiti ta tabla, ki je bila lesena in še stara povrhu. Toda Novak, ki je to poročilo prav dobro zapazil in ga je od prve do zadnje vrstice pazljivo prebral, bi bil stavil, da nihče drugi kakor on sam, ne ve, za kaj bo ta ukradeni napis služil. »Razjasnilo pa se jim bo čez nekaj dni bolj, kakor si želijo,« si je mislil.

Tistega dne je vse popoldne deževalo. Prenehalo ni niti zvečer. Nebo so preprežali nizki oblaki, ki so spominjali na jesensko razpoloženje. Brž ko se je znočilo, je nastopila tema, kakor v rogu.

»Prav kot nalašč,« se je mislil Novak, ki je bdel dokaj dolgo pri svoji mizi. Ura je že davno odbila enajst, ko je še vedno slonel pri luči in se poglobljal v neko knjigo. Bil je popolnoma miren in najmanjša mišica na njegovem obrazu ni drhtela, čeprav se je dobro zavedal, da bo danes po njem, če ga dobe.

Po vsej hiši je vladala mirna tišina. Vsa družina je spala. Tedaj se je Novak dvignil in potihoma odprl svoje okno. Odstranil je železno palico, ki jo je bil prepilil že ob svojem prihodu v to stanovanje. Prav tedaj pa, ko je mislil skozi špranjo ven, je v prostoru nad njegovo sobo nekaj zaropotalo. Zdrnil se je. Tam je bila Viktorijina spalnica. Že je mislil, da se je izdal. Toda če je še tako napeto prisluškoval, ni mogel zaznati najmanjšega šuma več. Zaradi tega je bil prepričan, da ga je sluh varal. »Razburjen sem in to ni dobro,« si je dopovedoval. Skušal se je pomiriti. Pa je potreboval precej dolgo, da mu je uspelo. Tedaj je začel znova. Spretno kakor mačka je skočil skozi okno, ne da bi pri tem povzročil najmanjši šum. Prav tako neslišno je tudi zaprl za seboj polknice in dal železno palico na svoje mesto.

V dveh skokih je bil čez gredice na trati. Od tam je šel prav ob robu škarpe proti uti in od ondod se je spustil proti mestu, kjer je imel skrivališče svojih stvari. Lilo je kakor iz škafa. Toda ni ga motilo. V nekaj minutah se je preoblekel in lastna mati ga ne bi spoznala, če bi ga srečala na cesti, tako zelo je bil podoben betežnemu beraču.

Tak se je v trdi temi napotil proti mestu kar poprek čez plotove in zapreke. Hotel je na vsak način pridobiti čas, ki ga je prej po nepotrebnem zapravil ob onem ropotu. Stopal je naravnost proti policiji. Stranskih vrat se je spretno izognil, zakaj vedel je, da je samo tam vso noč straža in da se sprehaja le ob eni strani policijske palače, na glavno cesto, kjer je bil tudi vhod, pa le redko kdaj pogleda.

(Dalje prih.)

kemu smučarju; posamezniku, narodu in državi, ki želi močnih in sposobnih otrok, da bo mogočna in močna!

P. K.

ANGLEŽI IN ŠPORT

Anglija je zibelka mnogoterih športnih panog. S športom se bavi tam vsakdo, delavec kot bogataš, kmet kot meščan, mladina in starejši. Komu niso poznani tenis turnirji, konjske dirke, študentovske veslaške tekme, tekme angleških profesionalov itd. ... Tam goji in spremlja šport ves narod, tam je šport gonilna življenjska sila, tam je šport osnova, na katero grade svoje različne zmožnosti.

Gotovo ste že čuli, saj je to znano po vsem svetu, da se Anglež, pa naj bo mladenič ali starrec, rad igra, kamor koli pride. Njim ni igra zapravljanje časa (kot mislijo ponekod, tudi mnogi pri nas!), njim je to počitek, razvedrilo, potreba. Anglež je neustrudljiv v športnem delu, trdna volja jih vodi tudi v športnem delovanju še na stara leta. Anglež je res športnik do pozne starosti. Pri njih leta niso meja za prenehanje s športnimi vajami, vsaj eno uro dnevnega dela posveti Anglež skrbi za svoje telo. Tega mu ne prepreči nobeno delo. V šolah in vojašnicah dajejo športu isto važnost kot umskim predmetom, saj so spoznali, da je skrb za telo tudi priprava za življenje. To pa naj bi bilo res veselo in zadovoljno!

Nekaj pa ne smemo pozabiti, kar je največja odlika pri angleškem športu, da namreč Angleža šport vzgaja. Anglež je res vzgojen športnik, ki se bo dejansko boril vedno in povsod, nikjer ni surov, klepetav in domišljav, tiho se veseli zmage in molče prenese poraz ter rad in odkrito prizna nasprotniku, kar mu zares za zmago gre! Posnemajmo ta narod v našem športnem delu!

P. K.

Izdaja Zveza fant. odsekov. — Urejuje Fr. Jesenovec, Ljubljana. — Za uredništvo odgovarja A. Trontelj C. M., Groblje - Domžale. — Tiska Misijska tiskarna Groblje - Domžale (Trontelj C. M.)